

Príloha č. 5 výzvy

Podmienky súladu projektu s princípmi desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie

Názov výzvy: Podpora usporiadania právnych vzťahov k pozemkom v obciach s prítomnosťou MRK formou jednoduchých pozemkových úprav

Kód výzvy: PSK-UV-005-2024-DV-ESF+

Splnenie podmienky súladu Žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „ŽoNFP“) s princípmi desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie (ďalej len „princípy 3D“) bude vyhodnotené vo všetkých predložených ŽoNFP v rámci výzvy „Podpora usporiadania právnych vzťahov k pozemkom v obciach s prítomnosťou MRK formou jednoduchých pozemkových úprav“.

Podrobné definície a informácie k uplatňovaniu 3D princípov nájdete v Metodickom výklade pre efektívne uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie, destigmatizácie vo výzvach Programu Slovensko 2021-2027, ktorý je zverejnený na webovej stránke:

<https://romovia.vlada.gov.sk/sekcia-europskych-programov/metodicky-vyklad-pre-efektivne-uplatnovanie-uplatnovanie-3d-v-psk/>

Všetky podporené projekty majú prispieť k zníženiu segregácie, stigmatizácie a getoizácie a/alebo k neprehĺbeniu sociálneho vylúčenia marginalizovaných rómskych komunít (MRK). Pri vyhodnotení splnenia princípov 3D budú akceptovateľné projekty, ktoré znižujú sociálne vylúčenie obyvateľov v MRK aspoň v jednej z uvedených troch oblastí, a zároveň neprehlbujú vylúčenie vo zvyšných oblastiach.

POSUDZOVANIE „PODMIENKY SÚladU PREDKLADANÉHO PROJEKTU S PRINCÍPMI 3D V NADVÄZNOSTI NA AKTIVITY PROJEKTU

Hlavná aktivita projektu 1 (ďalej len „HAP 1“) Podpora usporiadania právnych vzťahov k pozemkom pod osídlením MRK.

Podpora HAP 1 je zameraná na usporiadanie vlastníckych a užívacích pomerov k pozemkom, ktoré sa nachádzajú pod osídleniami MRK (tzv. obvod I. typu) – t. j. jedná sa o existujúce osídlenie.

Žiadateľ (v časti 7 formulára ŽoNFP) konkrétne popíše:

- ako usporiadanie právnych vzťahov k pozemkom v lokalite zlepši situáciu v oblasti segregácie, getoizácie alebo stigmatizácie;
- ako realizácia HAP 1 prispeje k zlepšeniu kvality života obyvateľov, lepšiemu prístupu k službám vrátane vzdelávania, bývania, trhu práce, zdravotnej starostlivosti a iných relevantných oblastí;
- ako realizácia HAP 1 prispeje k podpore integrácie a zlepšovaniu vzťahov medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom v obci;
- aké aktivity smerujúce k desegregácii, degetoizácii alebo destigmatizácii budú ďalej na vysporiadaných pozemkoch prebiehať.

Príloha č. 5 výzvy

Hlavná aktivita projektu 2 (ďalej len „HAP 2“) Podpora usporiadania právnych vzťahov k pozemkom v rozšírenom osídlení MRK.

Podpora HAP 2 je zameraná na usporiadanie vlastníckych a užívacích pomerov k pozemkom, ktoré priamo nadväzujú na osídlenie MRK, ale vzhľadom na ich budúce využitie na iné účely ako je hospodárenie na pôde (tzv. obvod II. typu), žiadateľ plánuje v dotknutej lokalite také investície, ktoré majú viesť k usporiadaniu územia za účelom investícií zameraných na podporu inklúzie MRK.

Žiadateľ (v časti 7 formulára ŽoNFP) konkrétne popíše:

- ako usporiadanie právnych vzťahov v lokalite zlepši situáciu v oblasti segregácie, getoizácie alebo stigmatizácie;
- ako realizácia HAP 2 prispeje k zlepšeniu kvality života obyvateľov, lepšiemu prístupu k službám vrátane vzdelávania, bývania, trhu práce, zdravotnej starostlivosti a iných relevantných oblastí;
- ako realizácia HAP 2 prispeje k podpore integrácie a zlepšovaniu vzťahov medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom v obci.

Hlavná aktivita projektu 3 (ďalej len „HAP 3“) Podpora usporiadania právnych vzťahov k pozemkom mimo osídlenia MRK.

Podpora v rámci HAP 3 je zameraná na usporiadanie vlastníckych a užívacích pomerov k pozemkom v novo navrhovaných lokalitách bez priamej nadväznosti na existujúce osídlenie MRK, vzhľadom na ich budúce použitie na iné účely ako je hospodárenie na pôde (obvod III. typu) a žiadateľ plánuje v dotknutej lokalite také investície, ktoré majú viesť k usporiadaniu územia za účelom investícií zameraných na podporu inklúzie MRK.

HAP 3 je v súlade s princípmi 3D za podmienky, že:

1. Účelom jednoduchých pozemkových úprav v rozsahu podľa HAP 3 je usporiadanie právnych vzťahov k pozemkom v novo navrhovaných lokalitách, z dôvodu existencie objektívnej príčiny, ktorá neumožňuje žiadateľovi usporiadať právne vzťahy v existujúcom osídlení (napríklad v prípadoch, kedy sa existujúce osídlenie nachádza v sústave chránených území Natura 2000, environmentálne nevyhovujúcim územím napr. záplavové územie, územie v pásme zosuvu, územie v zóne so znečistením ovzduším, v blízkosti priemyselných areálov alebo skládok odpadu, alebo iné obmedzenie, ktoré neumožňuje v záujme zachovania zdravia a života obyvateľov MRK nadviazať na investície zamerané na podporu MRK v pôvodnom, existujúcom osídlení).
- alebo
2. Účelom jednoduchých pozemkových úprav v rozsahu podľa HAP 3 je zníženie segregácie a aktivity obce na dotknutom území majú prispieť k investíciám zameranými na podporu bývania pre MRK. Výstavba na dotknutých pozemkoch má prispieť k zníženiu vzdialenosti k jadrú obce oproti súčasnemu umiestneniu osídlenia, alebo k zvýšeniu celkovej dostupnosti občianskej vybavenosti v prospech obyvateľov MRK. Za jadro obce sa považuje časť obce, kde sa nachádzajú budovy základných služieb obce, t. j. pošty, kultúrneho domu, obecného úradu, atď.
- alebo
3. Novo navrhovaná lokalita, ktorá je predmetom jednoduchých pozemkových úprav v rozsahu podľa HAP 3, je prirodzeným rozšírením existujúceho zastavaného územia obce.

Príloha č. 5 výzvy

Žiadateľ (v časti 7 formulára ŽoNFP) konkrétne popíše:

- existenciu rizík a ohrozenia života a zdravia obyvateľov v existujúcom osídlení;
- ako usporiadanie vlastníckych a užívacích pomerov k pozemkom v novo navrhovaných lokalitách bez priamej nadväznosti na existujúce osídlenie MRK prispeje k zníženiu priestorového a sociálneho oddelenia či izolovania MRK;
- ako realizácia aktivity HAP 3 prispeje k zníženiu vzdialenosti medzi obyvateľmi a jadrom obce oproti súčasnému umiestneniu alebo zlepšeniu celkovej dostupnosti občianskej vybavenosti, existujúcich služieb, infraštruktúry nachádzajúcej sa v obci v prospech obyvateľov MRK;
- ako realizácia HAP 3 prispeje k podpore integrácie a zlepšovaniu vzťahov medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom v obci.

Pri novo navrhovaných lokalitách môže byť v individuálnych, špecifických prípadoch akceptovaná situácia, kedy je nemožné vyhnúť sa priestorovej segregácii, resp. zvýšeniu vzdialenosti alebo zníženiu dostupnosti medzi obyvateľmi MRK a jadrom obce v porovnaní so súčasným stavom (napríklad neexistencia iných vhodných podmienok realizácie výstavby). **V takomto prípade žiadateľ preukáže, že sa v katastrálnom území obce nenachádza iná vhodnejšia lokalita. Projekt zároveň musí zahŕňať návrh opatrení s konkrétnymi krokmi, ktoré prispejú k odstraňovaniu sociálnej segregácie, stigmatizácie a getoizácie.**

Pre všetky tri hlavné aktivity projektu žiadateľ ako súčasť ŽoNFP priloží čitateľný situačný náčrt v odporúčanej mierke 1: 1600, ktorý obsahuje:

- vyznačenie lokality určenej pre vysporiadanie pozemkov s vyznačením hraníc existujúceho osídlenia (aktivita HAP 1) a zároveň v prípade, ak žiadateľ žiada o podporu aj určenú na investície zamerané na podporu inklúzie MRK (aktivita HAP 2 a HAP 3), vyznačenie aj hraníc novo navrhovanej lokality, spolu so súpisom parciel pre danú lokalitu (aktivita HAP 2 a HAP 3);
- vyznačenie umiestnenia existujúceho osídlenia, existujúcich stavieb občianskej vybavenosti;
- hranice chránených území a ochranné pásma vodných zdrojov, ak je to relevantné;
- existujúce pripojenia na rozvodné siete a kanalizáciu, komunikačnú sieť v dotknutej lokalite (HAP2, HAP3).

Žiadateľ môže v prípade podania ŽoNFP pre aktivitu HAP 1 (t. j. existujúceho osídlenia) požiadať o bezplatné vypracovanie situačného náčrtu osídlenia v rámci aktivít národného projektu „Asistencia obciam s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit pri usporiadaní právnych vzťahov k pozemkom pod osídleniami“ (ďalej len „NP A-PVP“) prostredníctvom vyplnenia požiadavky na linku:

<https://www.romovia.vlada.gov.sk/narodne-projekty/narodny-projekt-asistencia-obciam-s-pritomnostou-marginalizovanych-romskych-komunit-pri-usporiadani-pravnych-vztahov-k-pozemkom/chcem-sa-zapojiť-do-projektu/?csrc=525300976360970480>

V rámci aktivít NP A-PVP nie je možné požiadať o situačný náčrt pre aktivitu HAP 2 a HAP 3.

Hlavná aktivita projektu (ďalej len „HAP 4“) vykonanie projektu Jednotných pozemkových úprav (ďalej len „JPÚ“).

Príloha č. 5 výzvy

Podmienkou realizácie HAP 4 je úspešné ukončenie projektu v rámci výzvy OPLZ-PO5-2020-4¹, t. j. ukončenie 2. fázy projektu JPÚ „Návrh nového usporiadania pozemkov v obvode projektu JPÚ“ v súlade s podmienkami výzvy OPLZ-PO5-2020-4.

HAP 4 predstavuje 3. fázu realizácie projektu JPÚ, ktorou je vykonanie projektu JPÚ.

V prípade HAP 4 sa v rámci tejto výzvy posudzovanie podmienky Súladu princípov 3D neuplatňuje.

Budúci účel využitia pozemkov v navrhovanom obvode projektu jednoduchých pozemkových úprav musí byť v súlade s platným územným plánom obce. Ak sa navrhovaný obvod projektu pozemkových úprav nachádza na území obce, ktorá nemá a nie je povinná mať územný plán podľa osobitného predpisu, budúci účel využitia pozemkov v navrhovanom obvode projektu pozemkových úprav musí byť odsúhlasený uznesením obecného zastupiteľstva a žiadateľ musí preukázať splnenie podmienok podľa osobitného predpisu, zároveň však musí spĺňať podmienky 3D princípu.

***Informácia pre žiadateľa:** Z prostriedkov Programu Slovensko 2021 – 2027 je možné podporovať iba takú bytovú výstavbu, ktorá má inkluzívny charakter a je realizovaná v súlade s 3D princípmi (viď strana 399 P SK 2021-2027 [cit. 21.11.2023]).*

¹ Výzva z Operačného programu Ľudské zdroje PO 2014-2020 zameraná na podporu vysporiadania majetkovoprávných vzťahov k pozemkom v obciach s prítomnosťou MRK postupom jednoduchých pozemkových úprav